

t-iarratas go dtí g ndéantar cinneadh ina leith. Rud eile is féidir leat a dhéanamh, na tuairimí scríofa ar fad faoi iarratas a léamh. Is féidir tuairiscí inmheánacha arna n-ullmhú ag an údarás pleanála, nó ar a shon, a fheiscint am ar bith le linn na tréimhse achomhairc tar éis don údarás cinneadh a dhéanamh faoi iarratas. Is féidir cóip de chuid ar bith d'iarratas a cheannach ar luach nach mó ná praghas réasúnta na cóipeála. Bíonn fáil ar chinneadh pleanála do scrúdú poiblí ar feadh seacht mbliana ó lá déanta an chinnidh ag údarás pleanála. Is é atá sa chlár pleanála, taifead ar gach iarratas pleanála, gach cinneadh, gach achomharc, gach gníomh forfheidhmithe, srl. Bíonn an clár ar oscailt do scrúdú poiblí saor in aisce, in oifigí an údarás pleanála le linn uaireanta oifige. Is féidir cóipeanna de na hiontrálacha sa chlár a cheannach ar luach nach mó ná praghas réasúnta na cóipeála.

9. An gcuirfeadh an cinneadh in iúl dom?

Cuirfeadh. Ní mór don údarás pleanála a chinneadh a chur in iúl, laistigh de 3 lá ó lá a dhéanta do gach duine a chuir tuairimí i scríbhinn ar fáil agus a d'íoc an táille ordaithe.

10. An féidir liom achomharc a dhéanamh faoi chinneadh pleanála?

Is féidir. Is féidir le duine ar bith nó le heagras ar bith a chuir aighneacht nó tuairimíocht ar iarratas pleanála isteach agus a d'íoc an táille ordaithe achomharc faoi chinneadh pleanála a chur chuig An Bord Pleanála. Tá sonraí faoin bpróiseas achomhairc le fáil i mbileog PL 10 Achomharc a dhéanamh.

Tá ceangal faoin dlí ar údarás pleanála duine ar bith a chuir tuairimíocht ar iarratas pleanála isteach agus a d'íoc an táille ordaithe a chur ar an eolas, maidir le hachomharc a bheith arna lóisteáil. Cuirfidh an t-údarás pleanála cóip den achomharc ar fáil do dhuine ar bith a chuir aighneacht nó tuairimíocht ar iarratas pleanála isteach.

Tá an reachtaíocht a rialaíonn an córas pleanála leagtha amach sna hAchtanna um Pleanáil agus Forbairt 2000-2002 agus sna Rialacháin um Pleanáil agus Forbairt 2001-2003. Is féidir iad sin a cheannach ón Oifig Díolta Foilseachán Rialtais, Teach Sun Alliance, Sráid Theach Laighean, Baile Átha Cliath 2. Guthán (01) 6476995/4

Déantar táilli a athbheithniú ó uair go cheile. Cuirfidh an t-údarás áitiúil ar an eolas tú ina dtaobh, nó an Bord Pleanála.

Is iad na bileoga atá sa sraith seo ná:

Treoir do Chead Pleanála	PL.1
Iarratas Pleanála a dhéanamh	PL.2
Tuairimíocht ar Iarratas Pleanála a chur in iúl	PL.3
Teach a Thógáil – na Ceisteanna Pleanála	PL.4
Obair a dhéanamh thart faoin Teach - na Ceisteanna Pleanála	PL.5
Talmhaíocht agus Forbairt Feirme - na Ceisteanna Pleanála	PL.6
Pleanáil do Lucht Gnó	PL.7
An Plean Forbartha	PL.8
Measúnacht ar Thionchar Timpeallachta	PL.9
Achomharc Pleanála a Dhéanamh	PL.10
Treoir do na Rialacháin Fhoirgníochta	PL.11
Treoir don Oidhreacht Ailtireachta	PL.12

This leaflet is also available in English.

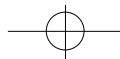
PL 3 - Tuairimíocht ar Iarratas Pleanála a chur in iúl

PL.3
Deireadh Fómhair 2003.

Arna chlóbhualadh ar pháipéar

Imríonn an córas pleanála ról tábhachtach sa sochaí seo againne, trí chabhrú linn an chuid is fearr a dhéanamh dár gcuid acmhainní agus trí chomhshaol agus oidhreacht ár mbailte, ár gcathracha agus ár dtuaithe a chaomhnú, agus trína chinntiú, san am céanna, gur féidir dul ar aghaidh le forbairtí riachtanacha fiúntacha.

Coinníonn na húdaráis pleanála smacht ar shuíomh, ar mhéid agus ar shaghas forbartha trí chinntí a dhéanamh i leith iarratas pleanála. Tá gach duine i dteideal a d(h)earcadh féin a léiriú ar chúrsaí áitiúil pleanála, agus cruth na pleanála agus na forbartha sa cheantar a mhúnlú, trína c(h)uid tuairimíochta ar iarratais pleanála a chur in iúl agus trí pháirt a ghlacadh san athbhreithniú tréimhsiúil a dhéantar ar an bplean forbartha (Féach leat leis PL 8 – An Plean Forbartha).

Mar threoir phraiticiúil amháin a cuireadh an bhileog seo ar fáil. Níl léirmhíniú anseo ar dhlí na pleanála. Is féidir leat breis eolais a fháil ón údarás áitiúil pleanála.

1. An féidir liom mo chuid tuairimíochta faoi iarra pleanála ar bith a chur in iúl?

Is féidir. Córas oscailte, trédheacach atá sa chóras pleanála. Tá sé de cheart ag gach duine (duine aonair, cumann áitritheoirí agus eile) iarratas a fheiscint agus a (d)tuairimíocht féin a léiriú ina thaobh, bíodh sin ar a shon nó ina choinne, más dócha go raghadh an fhorbairt bheartaithe sin i gcion ar ar an duine nó ar an gcomharsanacht, ach an táille ordaithe chuige sin a íoc. Agus cinneadh á ghlacadh i leith iarratais, tá de cheangal ar údarás pleanála gach tuairim a chuirtear in iúl i scríbhinn a chur san áireamh. Is féidir leat do thuairim a chur in iúl faoi iarratas, fiú amháin i gcás gan tionchar díreach aige ort féin, ach go mbíonn dearcadh láidir agat ina thaobh agus fonn ort é sin a nochtadh. Tá 5 seachtain agat ón lá a gheibheann údarás pleanála iarratas, chun do thuairimí a chur i scríbhinn chuig an t-údarás sin. Má nochtann tú do thuairimí go luath ina leith, tabharfaidh sé sin níos mó ama don údarás pleanála chun iad a mheas. Ní mór an táille ordaithe a chur in éineacht le do thuairimí.

2. Cé chuige ar cheart dom mo chuid tuairimí a chur?

Ba cheart duit gach tuairim a chur i scríbhinn chuig an t-údarás pleanála (Comhairle Chontae, Comhairle Bhuirge, Comhairle Chathrach nó Comhairle Bhaile) i mbun an cheantair lena

mbaineann an t-iarratas. Más féidir leat in aon chor é, luaigh an uimhir thagartha atá leagtha síos ag an údarás don iarratas sin.

3. Conas a chuirfead ar an eolas mé, maidir le hiarratas áirithe?

Tá sé de cheangal ar iarratasóir ar chead pleanála fógra faoin iarratas i nuachtán le scaipeadh áitiúil (tabharfaidh an t-údarás pleanála liosta duit de na nuachtáin a mbíonn glacadh acu leo chuige sin) agus trí fhógra suímh a chur in airde ar an láithreán, in áit fheiceálach. Is gá go mbeidh iarratas faighte ag an údarás pleanála laistigh de 2 seachtain ón lá ar a gcuirtear fógra sa nuachtán agus fógra in airde ar an láithreán. Is gá go bhfanfaidh fógra láithreáin in situ, i riocht a léite, ar feadh 5 seachtain ar a laghad ón dáta ar a bhfaigheann an t-údarás an t-iarratas.

Cuirtear fógra faoi gach iarratas pleanála agus faoi dháta a fhoilsithe ar taispeánt go poiblí le linn uaireanta oifige ar feadh 8 seachtain in oifig an údaráis pleanála agus i leabharlanna áitiúla. Is féidir cóip de liosta pleanála a fháil ach táille bheag a íoc chun costas a chóipeála agus a sheolta chugat sa phost a ghlacadh.

Má shíleann tú go bhfuil iarratas arna dhéanamh, is féidir leat ceist a chur ar an údarás pleanála faoi na hiarratais is déanaí.

4. Cén t-achar ama atá agam chun mo chuid tuairimíochta a chur in iúl?

Is féidir leat do thuairimí faoi iarratas pleanála a nochtadh am ar bith taobh istigh de thréimhse 5 seachtainí ón lá ar a mbíonn iarratas faighte ag údarás pleanála. Má nochtann tú do thuairimí go luath ina leith, tabharfaidh sé sin níos mó ama don údarás pleanála chun iad a mheas.

5. Cén saghas tuairimí is féidir a chur san áireamh?

Tá de cheangal ar údarás pleanála gan ach pleanáil chóir agus forbairt inbhuanaithe ceantair a chur san áireamh, mar aon le taitneamhachtaí an cheantair a chaomhnú agus a fheabhsú, le haird ar na forálacha sa phlean forbartha. Ar an ábhar sin, is agóidí bunaithe ar chúrsaí pleanála amháin is féidir a chur san áireamh, agus ní féidir le húdaráis pleanála agóidí a chur san áireamh a bhíonn bunaithe ar mhíthaitneamh pearsanta, ar olc pearsanta, ná ar cheisteanna a bhaineann le héilimh faoi nús, le conspóidí dlí ná

eile. Cé nach mínítear go sainiúil sna hAchtanna Pleanála cad is “pleanáil chóir agus forbairt inbhuanaithe” ceantair ann, is nithe iad a bhaineann go ginearálta le:

- úsáid oiriúnach talún (criosáil);
- cloí le cleachtaí bunaithe pleanála agus forbartha;
- caomhnú, feabhsú agus fairsingiú taitneamhachtaí;
- sábháilteacht tráchta;
- dlús forbartha, méid, suíomh, srl.

Bhéarfaidh plean forbartha an cheantar léargas duit ar na ceisteanna pleanála a bhaineann leis an scéal.

6. Cén saghas tuairimí nach féidir a chur san áireamh?

Ar na hagóidí nach mbaineann le pleanáil i gcoitinne agus nach féidir a chur san áireamh de ghnáth, tá:

- agóidí faoi chearta dílseánachta nó faoi shuíomh teorainneacha;
- cúngú ar radharcanna ó shealúchas nuair nach gcuirtear isteach ar thaitneamhachtaí cónaithe (mar shampla, dóthain solais, caitheamh scáil) - níl teideal chun radhairc ar leith ag duine;
- crainn, sceacha, srl., crochta os cionn sealúchais.

I gcás go mbíonn gearán agat faoi cheann ar bith de na nithe thuasluaite, is gnách gur cheart duit cúiteamh a lorg faoin dlí sibhialta, seachas faoin dlí pleanála. Thiocfadh go mba gha duit comhairle aturnaí a ghlacadh i leith na gcúrsaí sin.

Ní bhfaighidh tuairimí cráiteacha ná baotha éisteacht ar bith.

7. Cé a fheicfidh mo chuid tuairimí?

Beidh na doiciméid go léir a bhaineann le hiarratas, do chuidse tuairimíochta ina measc, ar fáil do scrúdú poiblí.

8. Cén saghas rochtana a bhíonn agam ar eolas pleanála?

Is é do cheart radharc saor in aisce a bheith agat ar gach doiciméad a chuirtear isteach le hiarratas pleanála in oifig an údaráis pleanála le linn uaireanta oifige ón dáta ar fritheadh an

